

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 366

Valtuustoaloite ilmastohaitallisen ulkomainonnan kieltämiseksi - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä ym.

TRE:6545/11.00.01/2021

Valmistelija / lisätiedot:
Reija Linnamaa

Valmistelijan yhteystiedot

Kehityspäällikkö Sanna Mari Huikuri, puh. 050 432 4022, etunimi.m.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Vt. lakiasiaintohtaja Jouko Aarnio, puh. 040 514 4884, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Juha Yli-Rajala, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheita muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen kaupunginvaltuuston vasemmistoliiton valtuustoryhmä on esittänyt valtuustoaloitteessaan, että Tampereen kaupungin tulisi rajoittaa Tampereen kaupungin vuokraamalla ulkomainontapaikoilla tapahtuvaa ilmastohaitallisten tuotteiden mainontaa ja markkinointia. Valtuustoaloitteessa tällaisilla tarkoitetaan muun muassa lentomatkailun, lihatuotteiden sekä suoraan fossiiliteollisuuteen liittyvien tuotteiden kuluttamiseen ohjaavaa markkinointia.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä perustelee aloitettaan Tampereen kaupungin sitoutumisella ilmastokriisin vastaiseen taisteluun. Aloitteessa todetaan, että ilmastokriisin vastaiset toimet menettävät merkitystään, kun kaupunki samanaikaisesti vuokraa ulkomainontapaikkoja markkinoinnille, jolla pyritään lisäämään ilmastohaitallisten tuotteiden ja palveluiden kuluttamista. Näin kaupunki hyväksyy kuluttajavalintojen voimakkaan ohjaamisen ilmastolle haitallisen kuluttamisen suuntaan.

Valtuustoaloitteen mukaan Tampereen kaupungin tulisi muuttaa ulkomainosyritysten kanssa tekemäänsä vuokrasopimusta siten, että sopimusehdot kieltävät mainospaikkojen käyttämisen ilmastohaitalliseen ulkomainontaan. Sama muutos tulisi tehdä kaikkien Tampereen kaupungin määräysvallassa olevien organisaatioiden vuokrasopimuksiin,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

mikäli nämä vuokraavat tilaa ulkomainosyhtiöille. Asiaa tulee edistää myös niissä yhteyksissä, joissa kaupunki vaikuttaa ja joissa ulkomainontaa on sijoitettuna.

Tampereen kaupungilla on katutilassa tällä hetkellä yli kymmenen eri ulkomainoslaitetoimijan digi- ja mainoslaitteita. Mainoslaitteita on noin 200. Ulkomainoslaitetoimijoista seitsemän on kaupallisia toimijoita. Ulkomainoslaitteet ovat erilaisia diginäyttöjä, pysäkkikatoksia ja printtijulistepaikkoja sekä valaisinpylväiden julistetelineitä. Kaupungilla on mainosaikaosuudet valaisinpylväiden mainoslaitteisiin, ratikkapysäkkien digipinnoille, medianäytöille, kaupunki-infonäytöille ja abibus-julistetelineisiin. Kaupunki-infonäytöillä on mainosaineistojen lisäksi myös kosketuksesta aktivoituvia kaupunkiopastussisältö. Kaupungin hallinnoimaa mainosaikaa käytetään pääasiassa palveluviestintään ja tapahtumatarjonnasta ilmoittamiseen. Koronapandemian aikaan mainosaikaosuudet osoittautuivat erittäin tärkeiksi poikkeustila- ja kriisiviestinnässä. Kaupungin maksuttomalla ilmoitusajalla ei voi toteuttaa kolmannen osapuolen markkinointia, julkaista lipunmyyntitietoja tai välittää ideologisia sisältöjä. Markkinoinnin tulee olla hyvän maun mukaista ja noudattaa lakia.

Ulkomainoslaitetoimijat ovat kaupallisia toimijoita, jotka myyvät mainosaikaa yrityksille eli näytöillä näytetään kaupungin aineistojen lisäksi myös kaupallisia sisältöjä. Tampereen kaupungilla ei ole määräysvaltaa kaupallisiin sisältöihin, vaan kaupallisten sisältöjen sääntely perustuu lukuisiin lakeihin, jotka asettavat laintasoisia rajoitteita mainostoiminnalle. Tällaisia ovat muun muassa kuluttajansuoja-, alkoholi-, tupakka- ja lääkelaki. Ilmastohaitalliseksi katsottavien tuotteiden kieltämiseen ei kohdistu lain tuomaa sääntelyä, jolloin tiettyjen tuotteiden kieltäminen mainonnassa olisi haasteellista. Ongelmallista olisi erityisesti se, että ilmastohaitallisen mainonnan määrittely tarkasti ja yksiselitteisesti aiheuttaisi todennäköisesti vaikeita tulkintatilanteita. Tuotteiden, palveluiden ja toimialojen määrittely ilmastohaitalliseksi sekä niiden mainontakiellon rajan asettaminen edellyttäisi yksityiskohtaista määrittelyä vuokrasopimuksessa esimerkiksi sen osalta, koskisiko kiello ainoastaan yksittäisiä tuotteita tai palveluita vai koko yritystä tai konsernia sekä sitä, miten suhtauduttaisiin sellaisiin mainoksiin, jossa sinänsä ilmastohaitallisia tuotteita tai palveluita tarjoava yritys mainostaa pelkästään mielikuvaa itsestään. Elinkeinoiminnan rajoittamisen ohella etukäteen asetettavat mainonnan sisällölliset kiellot saattavat olla ongelmallisia myös sananvapauden kannalta, joten tällaisten kieltojen tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta olisi syytä harkita tarkoin etukäteen. Samansuuntaisia johtopäätöksiä nostettiin myös Helsingin kaupungin vastaavan valtuustoaloitteen vastauksessa.

Kaupungilla on parhaillaan käynnissä ulkomainoslaitetoimijoiden kilpailutus. Mainospaikkojen kilpailutuksella tavoitellaan kaupunkikuvallisesti, liikenneturvallisuukselta, asumisviihtyvyyden, elinkeinoelämän sekä kaupungin tarpeiden kannalta ehjää, koordinoitua

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

kokonaisuutta. Kilpailuttamalla mainoslaittepaikat siirrytään samalla maanvuokrasopimuksista käyttöoikeussopimuksiin, mikä myös varmistaa laitepaikkojen markkinahintaisuuden ja vahvistaa näin kaupungin tulovirtaa. Kilpailutukseen liittyvä markkinavuoropuhelu mainoslaitetoimijoiden kanssa järjestettiin kesän 2023 aikana ja alustavan aikataulun mukaisesti kilpailutus käynnistyy loppuvuodesta 2023. Ilmastohaitallisen mainontakiellon sisällyttäminen kilpailutukseen edellyttäisi edellä perusteltuihin haasteisiin nojaten äärimmäisen tarkkaa harkintaa. Ongelmalliseksi todetun mainontakiellon sijaan kestävyysnäkökulma tullaan huomioimaan kilpailutuksen kriteerien valmistelussa, jossa otetaan huomioon laitteiden energiatehokkuus.

Kuten aloitteessa todetaan, Tampereen kaupunki on sitoutunut ilmastokriisin vastaiseen toimintaan. Kaupunginhallituksen 20.6.2022 hyväksymä Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelma pyrkii edistämään yritysten ja asukkaiden osallistamista ilmastotekoihin. Keskeisiä toimia ilmastomuutoksen hillinnässä asukkaiden näkökulmasta ovat kestävät ratkaisut liikkumistottumuksiin ja asumisen energiakäytön siirtyminen kohti nykyistä kestävämpiä lämmitysmuotoja ja tehokasta ja joustavaa energiankulutusta. Alueen yritysten ilmastotyötä kiritetään myös ilmastokumppanuuden toimintamallilla yhdessä Business Tampereen kanssa. Kaupunginhallitus hyväksyi ensimmäisen Hiilineutraali Tampere 2030 -tiekartan elokuussa 2020 ja sen ensimmäisen päivityksen 3.10.2022. Tiekartta on sovittu päivitettäväksi kahden vuoden välein ja päivitys tehdään jälleen syksyllä 2024. Osoituksena Tampereen tekemästä hiilineutraalisuustyöstä Tampereen kaupunki valittiin vuonna 2022 EU:n sadan ilmastotyön edelläkävijäkaupungin joukkoon.

Systemaattinen ja monipuolinen ilmastotyö on keino kantaa vastuuta muuttuvassa maailmassa ja ilmastossa. Tampereen kaupunki on sitoutunut ilmastokriisin vastaiseen toimintaan ja edistää vaikuttavia toimia ilmastomuutoksen hillinnässä. Kaupunki ei voi kuitenkaan kieltää ilmastohaitalliseksi katsottavia tuotteita mainonnassa vaan toimii vastaisuudessa lakien ja kansallisen ohjeistuksen puitteissa.

Tehty valtuustoaloite liittyy kaupungin kestävä kehityksen edistämisen tavoitteisiin. Kestävä kehityksen kaupunkitasoinen strateginen johtaminen kuuluu konsernihallinnon strategia- ja kehittämissyksikköön. Mainosaikaa ja infopintoja koskevat asiat kuuluvat suhdetoiminta- ja markkinointitiimille, jonka asiantuntijoita on konsultoitu valtuustoaloitteeseen vastaamista varten.

Mainospaikkakilpailutusvalmistelun koordinaatiovastuu on kiinteistötoimiyksikössä. Näistä syistä valmistelua on koordinoitu konsernihallinnon strategia- ja kehittämissyksikössä ja aloitevastaus käsitellään kaupunginhallituksessa.

Tiedoksi

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä, Reija Linnamaa, Nina Mustikkamäki, Iina Ojala, Sanna Mari Huikuri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä ym.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§366

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)